

افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی هزینه سلامت در سبد معیشتی خانوارها

براساس آماری که وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی اخیراً منتشر کرده، متوسط هزینه کل یک خانوار شهری در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ حدود ۱۹/۳۳ درصد افزایش داشته که این افزایش در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ حدود ۱۵/۷۰ درصد بوده است. همچنین متوسط هزینه کل یک خانوار روستایی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ حدود ۲۰/۴ درصد افزایش داشته که این افزایش در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ حدود ۱۳/۸۷ درصد بوده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد متوسط هزینه سالانه بهداشت و درمان یک خانوار در سال ۱۳۹۷ در مناطق شهری و روستایی کشور به ترتیب ۲۲/۴۶ و ۳۱/۱۷ درصد نسبت به سال ۱۳۹۶ افزایش داشته است. این افزایش در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ در نقاط شهری و روستایی کشور به ترتیب ۱۷/۳۶ و ۲۱/۱۲ درصد بوده است. به این ترتیب تغییرات متوسط هزینه سالانه بهداشت و درمان یک خانوار در سال ۱۳۹۷ نسبت به ۱۳۹۶ در مقایسه با ۱۳۹۶ نسبت به ۱۳۹۵ با افزایش بیشتری مواجه بوده است. در سال ۱۳۹۷ حدود ۱۰/۸۷ درصد از کل هزینه‌های یک خانوار شهری و ۱۱/۲۴ درصد از کل هزینه‌های یک خانوار روستایی مربوط به هزینه‌های سلامت (هزینه‌های بهداشت و درمان) خانوارها است.

نزول قیمت سکه و طلا

طبق اعلام نایب‌رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران، به‌رغم اینکه در روزهای ابتدایی هفته‌ای که گذشت افزایش قیمت سکه و طلا وجود داشته است، اما در روزهای پایانی هفته مجدداً آن افزایش قیمت از بین رفت و به سطح قیمتی روزهای پایانی هفته پیش از آن بازگشته است. محمد کشتی‌آرای در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: «درمجموع از ابتدای این هفته تا روزهای پایانی هفته، سیر قیمت‌ها صعودی بود به این معنا که قیمت سکه و طلا حدود ۴۰ هزار تومان افزایش داشت.» نایب‌رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران ادامه داد: «اما در روز پنجشنبه قیمت‌های جهانی کاهش یافت و باعث شد قیمت سکه و طلا کاهش داشته باشد و سکه به زیر چهارمیلیون تومان برسد. از ابتدای هفته تا اواسط هفته قیمت سکه حدود ۴۰ هزار تومان افزایش یافت و در روزهای پایانی هفته این ۴۰ هزار تومان کاهش پیدا کرد و مجدداً به سطح قیمت‌های هفته گذشته بازگشت.» وی افزود: «علاوه‌بر این، با توجه به اتمام ماه صفر و آغاز مجدد مراسم جشن، تقاضا مجدداً افزایش یافت، اما تقاضا باعث نشد قیمت سکه و طلا افزایش داشته باشد و به‌نظر می‌رسد همین تداوم ثبات قیمت وجود داشته باشد.» نایب‌رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران افزود: «از سوی دیگر با توجه به روند کاهش قیمت جهانی طلا پیش‌بینی می‌شود در روزهای آینده ثبات نسبی وجود داشته باشد؛ ضمن اینکه قیمت ارز نیز از سوی بانک مرکزی تحت کنترل است.»

کاهش ۳۰ تا ۴۰ درصدی قیمت مسکن

نایب‌رئیس اتحادیه املاک با انتقاد از اظهارنظرهای غیرواقعی درباره عدم کاهش قیمت مسکن گفت: «برخی انبوه‌سازان و دست‌اندرکاران بازار در زمین سوداگران بازی می‌کنند.» حسام عقابایی در گفت‌وگو با تسنیم در پاسخ به این پرسش که دلیل اینکه اخیراً برخی دست‌اندرکاران بازار مسکن وعده‌ای از انبوه‌سازان مدعی شده‌اند قیمت مسکن کاهش نیافته، چه چیزی است، اظهار کرد: «طی ماه‌های اخیر شاهد کاهش قیمت ۳۰ درصدی مسکن در مناطق جنوبی شهر تهران و شهرهای اطراف پایتخت و ۲۰ درصدی در واحدهای بزرگ‌متراژ هستیم.» وی با تأکید بر اینکه این امر در بازارهای مسکن کاملاً روشن و بدیهی است، افزود: «به‌عنوان مثال واحد مسکونی در مناطق شمالی تهران که مترمربعی ۴۵ تا ۵۰ میلیون تومان معامله می‌شد، امروز به حدود ۳۵ میلیون تومان کاهش یافته است؛ یعنی رشد منفی حدود ۴۰ درصدی.» وی ادامه داد: «همچنین آپارتمانی که در مناطق جنوب تهران ۷۰۰ میلیون تومان بود امروز به حدود ۵۵۰ میلیون تومان کاهش یافته است.» نایب‌رئیس اتحادیه مشاوران املاک با تأکید بر اینکه به‌رغم کاهش ۳۰ تا ۴۰ درصدی قیمت‌ها همچنان در بازار مشتری وجود ندارد، گفت: «در حال حاضر یک رکود عمیق غیرنورمی بر بازار مسکن حاکم شده است.»

عقابایی با بیان اینکه طی روزهای اخیر متأسفانه شنیده‌ایم عده‌ای مدعی شده‌اند کاهش قیمت مسکن در کشور محقق نشده است، افزود: «این گونه به‌نظر می‌رسد که برخی انبوه‌سازان و دست‌اندرکاران بازار مسکن در زمین سوداگران بازی می‌کنند. این دواستان باید دقت کنند براساس آمار و ارقام، قیمت مسکن در کشور به‌خصوص در شهرهای بزرگ کاهش قابل ملاحظه‌ای داشته است.» وی با بیان اینکه کاهش قیمت در سراسر کشور ملموس است، اظهار کرد: «در حال حاضر با عدم تناسب عرضه و تقاضا در بازار مسکن رویه‌ور هستیم که به تعلل برخی انبوه‌سازان برمی‌گردد.» وی با یادآوری اینکه بخشی از بازار مسکن تحت‌تأثیر فضای روانی نشأت‌گرفته از اظهارات مسئولان و دست‌اندرکاران این حوزه قرار دارد، افزود: «وقتی قیمت مسکن در جنوب تهران و جنوب شهرهای بزرگ ۳۰ درصد و در مناطق شمالی تهران و شهرهای بزرگ ۴۰ درصد کاهش یافته، بازی برخی انبوه‌سازان و عده‌ای دیگر که اطلاعات علمی، تخصصی و تکنیکال در حوزه قیمت و بازار املاک ندارند، بازی کردن در زمین سوداگران است.» وی تأکید کرد: «این گونه به‌نظر می‌رسد که این افراد نمی‌خواهند قیمت در بازار مسکن شکسته و قیمت مسکن به نرخ‌های واقعی و حقیقی نزدیک شود.» نایب‌رئیس اتحادیه مشاوران املاک با تأکید مجدد بر اینکه ریزش قیمت مسکن در بازار امری مشهود و بدیهی است، گفت: «آمار مربوط به کاهش ۳۰ و ۴۰ درصدی قیمت مسکن براساس رصد اتفاقات کف بازار اعلام شده است. برخی انبوه‌سازان با آنکه تخصص آنها «تولید» است و عده‌ای دیگر نیز که در بازار مسکن حضور دارند، متأسفانه بدون اشراف به اتفاقات بازار مسکن اظهارنظر کرده که به سوداگری کمک می‌کند.» عقابایی بیان کرد: «در وضعیتی که قیمت در بازار مسکن کاهش یافته است، انبوه‌سازان و سازندگان مسکن را باید ترغیب کنیم که قیمت مسکن را بیشتر کاهش دهند. درواقع آنها باید به سود کمتر قانع باشند.»

چرا قانون استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش باید سریع‌تر اجرا شود؟

بازی برد-برد برای شفافیت-مالیات

راه یافت و ۲۱ مهرماه سال جاری به تصویب رسید و رئیس‌جمهور آن را برای اجرا به دستگاه‌های مختلف ابلاغ کرد. کارشناسان اقتصادی معتقدند نصب صندوق‌های مکانیزه فروش ضمن شفاف‌شدن فعالیت‌های اقتصادی می‌تواند در کاهش قابل‌توجه فرار مالیاتی کمک فراوانی کند. همچنین با پایگاه اطلاعاتی که به وجود می‌آورد، دولت را برای تنظیم بازار در مواقع ضروری کمک خواهد کرد. باید منتظر ماند و دید که آیا بالاخره صندوق مکانیزه فروش به اجرا درخواهد آمد یا خیر؟

صندوق مکانیزه فروش چیست؟

صندوق مکانیزه فروش یا نرم‌افزار صندوق فروش درواقع یک سیستم حسابداری فروش رایانه‌ای است که همراه با نرم‌افزار حسابداری فروشگاه می‌مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این سیستم تمامی اطلاعات خرید و فروش، دریافت و پرداخت یا کالاهای انبار یک فروشگاه، کارخانه، تولیدی، رستوران یا... ثبت و ذخیره می‌شوند. به اصطلاح ساده‌تر، صندوق مکانیزه فروش درواقع رایانه و دستگاه کامپیوتری است که دارای نرم‌افزار حسابداری فروشگاه می‌باشد و جهت ثبت اطلاعات تراکنش‌ها و مسائل حسابداری یک کسب‌وکار و واحد شغلی استفاده می‌شود.

مزایای صندوق مکانیزه فروش

از مزایای صندوق مکانیزه فروش بسیار گفته شده است اما شاید مهم‌ترین آنها ایجاد شفافیت جهت کنترل جریان گردش کالا در زنجیره تولید- مصرف برای اصلاح رويه‌های مورد نیاز در راستای تعیین مالیات واحدهای شغلی که در مراحل معمول عمدتاً بدون اشراف به درآمد واقعی آنان و براساس توافق با اصناف انجام می‌پذیرد، است. با شفافیت به وجود آمده حین اجرای صندوق مکانیزه فروش به سبب آنکه فرآیند رصد و محاسبه مالیات بر ارزش افزوده فقط از طریق سیستم انجام می‌شود، امکان فرار مالیاتی یا محاسبه اشتباه آن از بین رفته و عدالت مالیاتی افزایش خواهد یافت. درواقع براساس قانون مذکور، بانک مرکزی موظف است با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور، ظرف مدت یک‌سال پس از ابلاغ این قانون، نسبت به ساماندهی دستگاه‌های کارتخوان بانکی یا درگاه‌های پرداخت الکترونیکی اقدام کرده و با ایجاد تناظر بین آنها با مجوز فعالیت و شماره اقتصادی بنگاه‌های اقتصادی به هریک از پایانه‌های فروش، شناسه یکتا اختصاص دهد. پس از تخصیص این شناسه، تمامی تراکنش‌های انجام‌شده از طریق حساب بانکی متصل به دستگاه‌های کارتخوان بانکی و نیز درگاه‌های پرداخت الکترونیکی به‌عنوان تراکنش‌های بانکی مرتبط با فعالیت شغلی صاحب حساب بانکی محسوب شده و بانک مرکزی مکلف است اطلاعات این تراکنش‌ها شامل مانده اول دوره، وجوه واریزی، وجوه برداشت‌شده و مانده آخر دوره هر حساب بانکی را به‌منظور تکمیل پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مودیان به‌صورت برخط در اختیار سازمان امور مالیاتی قرار دهد تا سازمان امور مالیاتی بتواند مطابق این اطلاعات به اخذ مالیات بر ارزش افزوده بپردازد. ازجمله دیگر مزایای صندوق مکانیزه فروش، کنار گذاشتن استفاده از فاکتورها و دفاتر حسابداری دستی (شیوه سنتی) و همچنین افزایش سرعت و دقت در عملیات حسابداری خواهد بود. همچنین استفاده از این صندوق‌ها گزارش‌های دقیقی از

موجودی انبارها و فروشگاه‌ها در اختیار سیاستگذار قرار می‌دهد تا بتواند به کنترل بهینه بازار و جلوگیری از احتکار اقدام کند. همچنین امکان شناسایی افرادی که مبادرت به کدفروشی یا ارائه فاکتورهای جعلی می‌کنند، آسان‌تر خواهد شد. نهایتاً با اجرای صندوق مکانیزه فروش و رصد جریان جابه‌جایی کالا در کشور می‌توان به‌راحتی کالای قاچاق را شناسایی و از عرضه آن در کشور جلوگیری به عمل آورد که این مساله خود علاوه‌بر آنکه از تولیدکننده داخلی حمایت کرده و بیکاری را کاهش می‌دهد، می‌تواند درآمد‌های دولت را افزایش دهد.

اصناف و مشاغل مشمول اجرای صندوق مکانیزه فروش

در راستای اجرای طرح صندوق مکانیزه فروش و براساس توافق اصناف و سازمان امور مالیاتی، ۲۹ صنف در دو گروه شامل ۱۰ صنف یک گروه شامل ۹ شغل در اولویت به کارگیری این صندوق‌ها قرار گرفته‌اند که طبق این طرح، هزینه‌های انجام‌شده بابت خرید، نصب و راه‌اندازی دستگاه سامانه صندوق فروش یا رایانه توسط صاحبان مشاغل مذکور (اعم از سخت‌افزار و نرم‌افزار)، از درآمد مشمول مالیات مودیان منب‌ور در اولین سال استفاده قابل کسر است. همچنین مودیان مالیاتی درصورت عدم به کارگیری یا نصب صندوق‌های فروش ضمن رد اظهارنامه ایشان قانون علی‌الراس در محاسبه مالیات درنظر گرفته شده و تمامی معافیت‌های مورد اجرا برای واحد صنفی مربوطه لغو می‌شود. سه گروه مشمول استفاده از صندوق‌های مکانیزه به فروش به ترتیب زیر هستند:

گروه اول: مشمولان استفاده از صندوق مکانیزه فروشگاهی در سال ۱۳۹۲

- ۱- سازندگان و فروشندگان طلا و جواهر
- ۲- فروشندگان آهن آلات
- ۳- فروشندگان لوازم صوتی و تصویری
- ۴- فروشندگان انواع رایانه و قطعات سخت‌افزاری
- ۵- فروشندگان ماشین‌های اداری و لوازم و قطعات تجهیزات مربوط به آنها
- ۶- فروشندگان لوازم خانگی (شامل برقی، گازی و نفتی)
- ۷- هتل و هتل آپارتمان
- ۸- تالارهای پذیرایی، رستوران‌ها، چلوکبابی‌ها و اغذیه‌فروشی‌ها
- ۹- مشاوران املاک و مستغلات
- ۱۰- داروخانه‌ها

گروه دوم: مشمولان استفاده از صندوق مکانیزه فروشگاهی در سال ۱۳۹۳

- ۱- فروشندگان لوازم یدکی خودروهای سبک و سنگین و ماشین‌آلات راهسازی، کشاورزی و ساختمانی (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۲- صاحبان تعمیرگاه‌های مجاز خودرو و انواع وسایل نقلیه سنگین و ماشین‌آلات راهسازی کشاورزی و ساختمانی
- ۳- فروشندگان تجهیزات و تاسیسات حرارتی و برودتی، شوفاژ و تهویه مطبوع و لوازم مربوط (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۴- فروشندگان لوازم بهداشتی ساختمان (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۵- فروشندگان تزئینات ساختمان (موکت، کفپوش، انواع پرده، کاغذدیواری، شومینه و کارهای تزئینی چوبی و فلزی (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)

- ۶- فروشندگان انواع تلفن (ثابت و بی‌سیم)، همراه و تجهیزات جانبی آن (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۷- تولیدکنندگان و فروشندگان میل، مصنوعات چوبی و فلزی و غیرفلزی اعم از اداری و خانگی (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۸- فروشندگان فرش ماشینی، تابلوفرش، موکت و قالیچه ماشینی (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۹- فروشندگان لوازم آرایشی و

بهداشتی (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی) ۱۰- فروشندگان لوازم طبی بیمارستانی، آزمایشگاهی و دندانپزشکی و دندان‌سازی و انواع لوازم و تجهیزات پزشکی (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)

گروه سوم: مشمولان استفاده از صندوق مکانیزه فروشگاهی در سال ۱۳۹۴

- ۱- فروشندگان لاستیک (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۲- فروشندگان مصالح ساختمانی (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۳- فروشندگان تاسیسات الکترونیکی و مکانیکی ساختمان (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۴- فروشندگان انواع رنگ ساختمان، صنعتی و اتومبیل (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۵- فروشندگان مواد شیمیایی (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۶- نماینده‌گی فروش شرکت‌های توزیع کالاهای داخلی و وارداتی (غیر اشخاص حقوقی)
- ۷- نماینده‌گی‌های فروش شرکت‌ها و موسسات تجاری و صنعتی اعم از داخلی و خارجی (غیر اشخاص حقوقی)
- ۸- فروشندگان یخچال‌های صنعتی و یوتربینی (نماینده‌گی، عمده و خرده‌فروشی)
- ۹- بارفروش‌ان و فروشندگان میوه و تره‌بار و میدان‌داران

استفاده از موبایل به‌جای صندوق مکانیزه فروش

ازجمله دلایلی که سبب شده نصب صندوق مکانیزه فروش به تعویق بیفتد یا وجود آنکه قانون، مابه‌ازای خرید این صندوق‌های معافیت مالیاتی در نظر گرفته است، بهانه اصناف برای هزینه خرید این صندوق‌هاست. نکته قابل‌توجه در این زمینه آن است که طبق گفته محمدرضا جعفریان، مشاور مالیاتی اتاق اصناف ایران، واحدهای صنفی از همین کارتخوان‌های فعلی و حتی تلفن همراه‌شان نیز می‌توانند استفاده کنند و جزئیات خرید، هزینه و فروش‌شان را داشته باشند. درواقع با توجه به آنکه درصورت عدم نصب صندوق‌های مکانیزه، قانون سختگیری‌هایی نظیر محاسبه علی‌الراس مالیات در نظر گرفته است، از طرف دیگر اجازه استفاده از تلفن همراه را درصورت نبود صندوق نیز داده است که راه هرگونه بهانه برای عدم ارائه صورت‌های مالی را بر اصناف خواهد بست.

تلاش‌ها برای ارزش افزوده به نتیجه خواهد رسید؟

نگاهی به مجموعه تلاش‌ها برای اصلاح نظام مالیاتی در دو دهه گذشته نشان می‌دهد این موضوع در ایران تابعی از تصمیمات سیاسی و اجتماعی و همچنین از پیچیدگی‌های فراوانی برخوردار است. برای نمونه می‌توان به عدم موفقیت‌ها در به تصویب رساندن یا اجرای پایانه‌های مالیاتی نظیر مالیات بر خانه‌های خالی، مالیات بر عایدی سرمایه، مالیات بر مجموع درآمد و... نام برد. مالیات بر ارزش افزوده نیز ازجمله اهداف اصلاح نظام مالیاتی به شمار می‌آید که از سال ۸۷ به تصویب رسید اما بعد از ۱۰ سال از به‌تصویب رسیدن آن هنوز زیرساخت‌های اجرایی آن نظیر صندوق‌های مکانیزه فروش کامل نشده است. دلایل متفاوتی نظیر نبود امکانات و نرم‌افزار و همچنین مقاومت اصناف در برابر نصب این صندوق‌ها به‌عنوان ناکامی این طرح نام برده می‌شود، اما دلیل هرچه باشد به‌نظر می‌رسد اگر دولت تصمیمی واقعی و قاطع دراین‌باره اتخاذ کند این امر می‌تواند به‌سرعت اجرایی شود. در این زمینه البته رسانه‌ها و افکارعمومی نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کنند چنانچه به‌عنوان یک تجربه موفق می‌توان از همراهی و فشار افکارعمومی و رسانه‌ها برای اخذ مالیات بر درآمد پزشکان نام برد.

